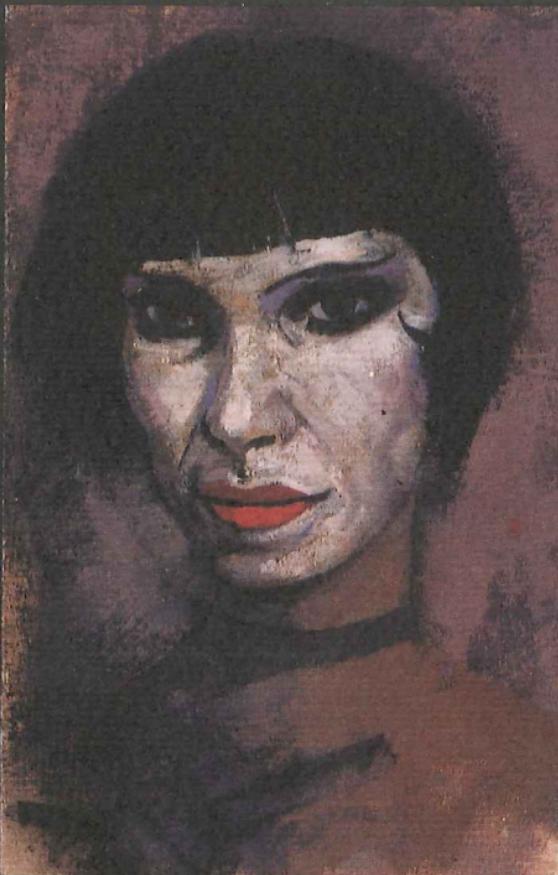


ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΚΑΤΖΟΥΠΡΑΚΗΣ

ΤΕΜΠΛΟ  
ΟΙΚΟΣ ΕΝΟΧΗΣ



ΕΞΑΝΤΑΣ

## ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΚΑΤΖΟΥΡΑΚΗΣ

- 1944 Γεννήθηκε στην Αθήνα.
- 1963-68 Ζωγραφική στην ΑΣΚΤ με τον Γ. Μόραλη.
- 1965-68 Σκηνογραφία στην ΑΣΚΤ με τον Β. Βασιλειάδη.
- 1969-72 Ομάδα «Νέοι Έλληνες Ρεαλιστές» με τους ζωγράφους και φίλους Γ. Βαλαβανίδη, Κ. Δίγκα, Χ. Μπότσογλου και Γ. Ψυχοπαΐδη.
- 1972 Εγκατάσταση στο Λονδίνο, όπου ζει και δουλεύει μέχρι το 1985.
- 1974-76 Χαρακτική και μεταξοτυπία στο St Martin's School of Art.
- 1976 Πρώτη μεγάλη έκθεση στη δημοτική γκαλερί του Λονδίνου Serpentine Gallery, με τη βοήθεια του Eduardo Paolozzi.
- 1978-79 Τοιχογραφία Fresco Buono στο σπίτι του στη Σίφνο. Τοιχογραφία στο σπίτι του Γ. Παπαλιού. Τοιχογραφία στο σπίτι του Β. Σταματιάδη.
- 1981-82 Μεγάλη αναδρομική έκθεση σε Νότιγχαμ, Λονδίνο, Αθήνα.

ΤΕΜΠΛΟ - ΟΙΚΟΣ ΕΝΟΧΗΣ



ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΚΑΤΖΟΥΡΑΚΗΣ

Η παρουσίαση του έργου στο «Γκάζι» το 1996 γίνεται υπό την αιγίδα του Πνευματικού Κέντρου του Δήμου Αθηναίων.

Χορηγοί της παράστασης:

- Πνευματικό Κέντρο Δ. Α.
- Δημόσια Επιχείρηση Πετρελαίου (ΔΕΠ)
- Αγροτική Ασφαλιστική
- ΓΕΝΕΡ.

## ΤΕΜΠΛΟ – ΟΙΚΟΣ ΕΝΟΧΗΣ

ISBN 960-256-275-7

© «Ομάδα Τέχνης», 1995

© Εξάντας, 1996

Εξώφυλλο: Κυριάκος Κατζουράκης

ΕΞΑΝΤΑΣ ΕΚΔΟΤΙΚΗ Α.Ε.

Διδότου 59 – 106 81 ΑΘΗΝΑ

Τηλ. 38.04.885 – Fax 38.13.065

ΕΞΑΝΤΑΣ

## ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Το κείμενο «Οίκος ενοχής» είναι μέρος του Τέμπλου. Γράφτηκε σχεδόν παράλληλα με το ζωγράφισμά του. Δεν είναι ένα καθαρά θεατρικό έργο. Ολοκληρώθηκε στη διάρκεια των προβών, με τη βοήθεια των ηθοποιών Κάτιας Γέρου και Αννέζας Παπαδοπούλου.

Ο τρόπος που δουλεύτηκε το θεατρικό μέρος του Τέμπλου είναι πολύ σχετικός με τον τρόπο που ζωγραφίστηκε, και γενικά με τον τρόπο που ζωγραφίζω. Πάντα βρίσκω επαφή, μέσα από τη δουλειά μου με ιδέες, φόρμες και νοήματα ήδη εκφρασμένα. Τα αντιμετωπίζω σαν ανοιχτές φόρμες, σαν μέρος της γλώσσας που χρησιμοποιώ.

Η επιθυμία μου είναι το Τέμπλο ολοκληρωμένο, να ταξιδεύει και να στήνεται συνεχώς, σαν «πρόσφυγας νάδος».

Η αφήγηση τού Λοιμού είναι ο πρόλογος σε μια αφύσικη κατάσταση. Αυτά που λέγονται στη συνέχεια παραμένουν μέχρι τέλους υπό τη σκιά της εμπειρίας που έχει βιωθεί από τις δύο γυναίκες. Η ομιλία της μιας είναι στο κορμί της άλλης. Η κοινή εμπειρία είναι και αυτό που τις χωρίζει. Το βάρος των γεγονότων εντείνει τη διαφορετικότητά τους. Μιλάνε άλλη γλώσσα, μπορούν να είναι από διαφορετικές πατρίδες. Κάθε στιγμή βλέπουμε δύο πλευρές, κι όταν οι δύο πλευρές προσομοιάζουν, τόσο πιο έντονη είναι η στιγμή. Όταν η μία λέει: «Οι καιροί έχουν αλλάξει, μιλάω για μένα τώρα, η φωνή μου είναι η δική σας πατρίδα», γνωρίζει ότι, όσο κι αν αλλάξαν οι καιροί, η αρρώστια είναι πάντα εδώ. Λέει κάτι αφύσικο. Η άλλη ακούει, δεν το επαναλαμβάνει. Βρίσκεται στο δικό της κενό. Όσο ακούει, όσο μένει στο κενό, γεννιέται μέσα της η επόμενη φράση

του ανέλπιδου λόγου. Αυτό που τις ενώνει. Δεν συμπληρώνει η μία την άλλη, γιατί τίποτα δεν υπερκαθορίζεται από θρησκευτική πίστη ή έστω κάποια γνώση αλήθειας πικρής που να κάνει τον λόγο και την κίνηση να φέρουν κάποιο «άλλο νόημα». Όλα γίνονται μπροστά μας. Ο λόγος και η κίνηση μέσα στο ιερό, κι από το ιερό προς τα έξω, δεν συμβολίζει, δεν «σημαίνει» κάτι πιο γενικό. Το σημαντικό είναι η θεατρική πράξη. Προϋπάρχει όμως το ζωγραφικό έργο. Το βάρος των γεγονότων ήδη εκφρασμένο και διαρκώς παρόν. Δεν είναι σκηνικό που συμπληρώνει, αλλά «μέρος του λόγου». Με τη φυσική παρουσία τους οι δύο γυναίκες μετατρέπουν το ζωγραφικό έργο σε λόγο.

Κυριάκος Κατζουράκης



(Ο χώρος του Τέμπλου. Έρχονται δύο γυναίκες, βάζουν μουσική, καθαρίζουν το πρόσωπό τους, πλένουν τα χέρια τους, πίνουν κρασί, ακούνε τη μουσική και ετοιμάζονται. Κάποια στιγμή κάθονται στο τραπέζι, μέσα στο ιερό.)

## K

Παρουσιάστηκε η αρρώστια...  
‘Η νόσος πρῶτον ἤρξατο γενέσθαι...  
τοῖς Ἀθηναίοις...  
Θα μιλήσω για την αρρώστια  
και τα συμπτώματά της...  
Ωστε παρατηρώντας τα κανείς  
προσεκτικά...  
να είναι σε θέση να ξέρει...  
Κι εγώ κάποτε αρρώστησα...

Και είδα με τα μάτια μου  
κι άλλους να πάσχουν...  
Ξαφνικά, χωρίς καμιά αιτία...

Α

Άρχισε η αρρώστια που λέγεται  
ότι άλλοτε είχε πέσει σε πολλούς τόπους,  
πουθενά όμως δεν παρουσιάστηκε τόσο  
βαριά επιδημία  
και εξολοθρευμός τόσο μεγάλος.  
Ούτε οι γιατροί βοηθούσαν  
ούτε καμιά άλλη ανθρώπινη τέχνη  
ωφελούσε.  
Ικεσίες και προσευχές  
αποδείχτηκαν ανώφελες.  
Στο τέλος τα παράτησαν όλα, νικημένοι από  
το κακό.  
Θα περιγράψω την αρρώστια  
και τα συμπτώματά της,  
ώστε, παρατηρώντας τα κανείς  
προσεκτικά,  
αν καμιά φορά ξανακυλήσει,  
να 'ναι σε θέση να ξέρει,

γιατί και εγώ κάποτε αρρώστησα,  
και είδα με τα μάτια μου κι άλλους  
να έχουν προσβληθεί.

Ξαφνικά,  
χωρίς καμιά αιτία,  
τους έπιανε δυνατός πυρετός,  
φλόγωση, κοκκίνισμα των ματιών,  
φάρυγγας και γλώσσα κόκκινα,  
δύσπνοια...

Ύστερα ακολουθούσε βραχνάδα,  
κι ο πόνος κατέβαινε στο στήθος,  
με δυνατό βήχα.

Όταν έφτανε στη καρδιά,  
ακολουθούσαν εμετοί χολής.

Το σώμα δεν άντεχε,  
μελανιασμένο, σκεπασμένο με πληγές  
και φουσκαλίδες από μέσα,  
φλογιζόταν τόσο,  
ώστε οι άρρωστοι δεν ανέχονταν  
και τα πιο λεπτά ρούχα,  
ήθελαν να 'ναι γυμνοί.

Μόνη ανακούφιση, τα κρύα νερά...  
Αϋπνία νύχτα μέρα...

Το σώμα δεν μαραίνονταν, άντεχε...  
 Οι πιο πολλοί πέθαιναν την έβδομη ή την  
 ένατη μέρα...  
 Το φοβερότερο στην αρρώστια αυτή  
 ήταν η αποθάρρυνση που τους έπιανε...  
 Νοσηλεύοντας ο ένας τον άλλον,  
 κολλούσαν  
 και πέθαιναν σαν τα πρόβατα.  
 Η αρρώστια έδωσε αφορμή να φανούν  
 στην πόλη και άλλα μεγαλύτερα ανομήματα,  
 γιατί τώρα αποτολμούσε κανείς ευκολότερα  
 όσα πριν ήθελε και τα έκρυψε,  
 επειδή έβλεπαν  
 πόσο γρήγορη ήταν η αλλαγή της τύχης.  
 Έποι, κυνηγούσαν τις γρήγορες,  
 τις εύκολες απολαύσεις.  
 Ό, τι ήταν άμεσα ευχάριστο,  
 αυτό κατάντησε να θεωρείται ωραίο και  
 χρήσιμο.  
 Φόβος των θεών  
 ή νόμος των ανθρώπων,  
 κανένας δεν τους συγκρατούσε.

Κ  
 Κάποτε αρρώστησα κι εγώ...  
 και είδα...  
 με τα μάτια μου...  
 κι άλλους να πάσχουν...  
 Ξαφνικά...  
 Χωρίς καμιά αιτία...  
 Δυνατός πυρετός,  
 φλόγωση και κοκκίνισμα των ματιών,  
 δύσπνοια,  
 ο φάρυγγας και η γλώσσα κόκκινα,  
 ύστερα ακολουθούσε βραχνάδα,  
 ο πόνος κατέβαινε στο στήθος...  
 το σώμα μελανιασμένο,  
 σκεπασμένο με φουσκαλίδες και πληγές,  
 δεν μαραίνονταν,  
 άντεχε,  
 κι οι πιο πολλοί πέθαιναν την έβδομη ή την  
 ένατη μέρα από τον μέσα τους πυρετό.  
 Άλλοι που γιατρεύτηκαν έπαθαν καθολική  
 αμνησία...  
 Δεν γνώριζαν τον εαυτό τους  
 ούτε τους φίλους τους...

Α

Ξαφνικά,  
χωρίς καμιά αιτία,  
τους έπιανε δυνατός πυρετός,  
φλόγωση και κοκκίνισμα των ματιών,  
ο φάρυγγας και η γλώσσα κόκκινα,  
δύσπνοια.

Ύστερα,  
ακολουθούσε βραχνάδα,  
ο πόνος κατέβαινε στο στήθος,  
το σώμα μελανιασμένο,  
σκεπασμένο με φουσκαλίδες και πληγές,  
δεν μαραίνονταν,  
άντεχε.

Οι πιο πολλοί πέθαιναν την έβδομη ή την  
ένατη μέρα.

Άλλοι που γιατρεύτηκαν έπαθαν καθολική  
αμνησία.

Δεν γνώριζαν τον εαυτό τους  
ούτε τους φίλους τους.

Στους περισσότερους παρουσιάστηκε  
δυνατός λόξιγκας, σπασμοί,  
το σώμα κοκκινωπό, μελανιασμένο,

δεν μαραίνονταν, άντεχε.

Αύπνια τους βασάνιζε νύχτα μέρα.

Το φοβερότερο στην αρρώστια  
ήταν η αποθάρρυνση που τους έπιανε.  
Το κακό άρχιζε από το κεφάλι,  
περνούσε σ' όλο το σώμα, χτυπούσε τα άκρα  
όπου άφηνε τα σημάδια του,  
πρόσβαλλε τα γεννητικά όργανα και τα  
δάχτυλα.

Πολλοί έχασαν τα μάτια τους.

Άλλοι που γιατρεύτηκαν έπαθαν καθολική  
αμνησία.

Δεν γνώριζαν τον εαυτό τους  
ούτε τους φίλους τους.

Κ

Κι εγώ κάποτε αρρώστησα,  
και είδα με τα μάτια μου  
κι άλλους να πάσχουν  
Ξαφνικά

χωρίς καμιά αιτία,  
τους έπιανε δυνατός πυρετός,  
φλόγωση και κοκκίνισμα των ματιών,

γλώσσα κόκκινη, δύσπνοια,  
πολλοί πέθαιναν από τον μέσα τους  
πυρετό.

Το φοβερότερο ήταν η αποθάρρυνση που τους  
έπιανε.

Η αρρώστια έδωσε αφορμή να φανούν  
στην πόλη

άλλα, μεγαλύτερα ανομήματα...

η γρήγορη απόλαυση,

η εύκολη απόλαυση,

έγινε η πιο μεγάλη αρρώστια...

Ό,τι ήταν άμεσα ευχάριστο, κατάντησε να  
θεωρείται ωραίο και χρήσιμο...

Φόβος των θεών

και νόμος των ανθρώπων

κανένας δεν τους συγκρατούσε.

Πολλά σπίτια ερημώθηκαν και

δεν υπήρχε κανέίς να τους περιποιηθεί...

Αν πάλι επικοινωνούσαν,

κολλούσαν και πέθαιναν.

Πολλοί, νικημένοι απ' τη μεγάλη συμφορά,  
απόκαμαν και παράτησαν

ακόμα και τα μοιρολόγια.

Ο πληθυσμός της υπαίθρου και  
οι πρόσφυγες που συγκεντρώθηκαν  
στην πόλη  
υπέφεραν πιο πολύ.

Από έλλειψη σπιτιών ζούσαν σε καλύβες  
πνιγηρές, κι ο όλεθρος γινόταν χωρίς  
τη συνηθισμένη τάξη.

Άρρωστοι, πριν ξεψυχήσουν,  
ο ένας πάνω στον άλλον,  
μισοπεθαμένοι,

κυλιόνταν στους δρόμους και γύρω απ' όλες  
τις βρύσες απ' τη λαχτάρα για νερό.

Καθώς το κακό τους είχε παραβασανίσει,  
οι άνθρωποι, μην ξέροντας τι θ' απογίνουν,  
αδιαφορούσαν

και για τους θεϊκούς νόμους  
και για τους ανθρώπινους.

Άλλοι,

ενώ καιγόταν νεκρός,

έριχναν από πάνω

δικό τους νεκρό και έφευγαν.

Α

Τα όρνια και τα σαρκοβόρα  
δεν ζύγωναν... ή, αν έτρωγαν, ψοφούσαν.  
Ξαφνικά...  
Χωρίς καμιά αιτία,  
τους έπιεινε δυνατός πυρετός,  
φλόγωση και κοκκίνισμα των ματιών,  
φάρυγγας και γλώσσα κόκκινα,  
δύσπνοια,

βραχνάδα,  
το σώμα μελανιασμένο,  
σκεπασμένο με φουσκαλίδες,  
δεν μαραίνονταν.

Αντεχε.

Οι πιο πολλοί πέθαιναν  
από τον μέσα τους πυρετό.  
Όσοι έζησαν  
έπαθαν καθολική αμνησία.  
Δεν γνώριζαν τον εαυτό τους  
ούτε τους φίλους τους.

Νύχτα,  
νοσηλεύαν ο ένας τον άλλον  
και κολλούσαν ο ένας τον άλλον

κυνηγούσαν ο ένας τον άλλον  
ασελγούσαν ο ένας στον άλλον.

Η εύκολη απόλαυση,  
η γρήγορη απόλαυση,  
έγινε η πιο μεγάλη αρρώστια.  
Κανένα σώμα δεν ήταν ικανό  
ν' αντισταθεί στην αρρώστια.  
Τους σάρωνε όλους...

(Η Κ πλησιάζει και την σταματάει.)

Κ

Αυτά είναι τα σχετικά με την επιδημία...

.....  
Οι καιροί έχουν αλλάξει.  
Μιλάω για μένα τώρα πατρίδα μου  
είναι η φωνή μου  
Είμαι κλεισμένη εδώ,  
από τότε που η φωνή μου ήταν η δική σας  
πατρίδα...

Κρυστάλλινη φωνή...  
Τα υπόλοιπα κοινά, χιλιοεπωμένα...  
Έχω ξεχάσει τι έκανα...

Δεν θυμάμαι...

Αυτές οι εικόνες με κάνουν να ξεχνώ,  
με κάνουν να θυμάμαι μόνο ό,τι θέλουν  
αυτοί,  
να μιλώ μηχανικά,  
να ψιθυρίζω σαν μικρή βροχή,  
να δουλεύω στη δική τους εκκλησία...  
να υπακούω από φόβο για τα χειρότερα.  
Πλάι-πλάι αμιλητες και οι δυο...

Ξεχασμένες...

Πρόσφυγες στον τόπο μας.

Αυτός ο τόπος με τους λυπημένους  
ανθρώπους δεν είναι δικός μας.  
Αυτή η εκκλησία είναι δική μας...  
Αυτές οι εικόνες είναι δικές μας...

A

Είδα χθες ένα όνειρο

Είδα την αρρώστια...

Βλέπω...

Και εγώ αρρώστησα απ' αυτήν  
και είδα με τα μάτια μου  
κι άλλους να πάσχουν.

Δυνατός πυρετός στην αρχή...

Φλόγωση.

Κοκκίνισμα των ματιών...

Πόνος στο στήθος.

Δύσπνοια...

Τ' γερεα βραχνάδα, πόνος στην καρδιά.

Πλυμένα ποτήρια...

Άνθρωποι...

με γάζες... σαν ξεφλουδισμένα μήλα...

διασχίζουν σε διαβάσεις έρημους δρόμους,  
σιωπηλοί... σαν καθρέφτες.

Δεν υπήρχε τούτο το κακό στις μέρες μας  
— αλλάξαν οι καιροί...

τώρα μιλάω για μένα, στην εξορία,

Ξεχασμένη από χρόνια...

Μπορώ μόνο να βλέπω πίσω,  
να βλέπω πιο μπροστά.

K

Άσπρες κουρτίνες...

Βαριά επιδημία,

να μιλώ μηχανικά,

να δουλεύω στη δική τους εκκλησία.

Κάποια μέρα βρέθηκα έγκλειστη εδώ...  
 Καλύτερα οι δύο ύπερ τὸν ἔναν διότι, ἐὰν  
 πέσωσιν, ὁ εἷς θέλει σηκώνει τὸν σύντροφον  
 αὐτοῦ, ἀλλὰ οὐαὶ εἰς τὸν ἔναν δοτις πέσῃ  
 καὶ δὲν ἔχει δεύτερον νὰ σηκώσῃ αὐτόν.  
 Καὶ ἔναν τις ύπερισχύσῃ κατὰ τοῦ ἔνος, οἱ  
 δύο θέλουσι ἀντισταθῆ εἰς αὐτόν.  
 Πιο κακό τούς κάνει η φιλία μας,  
 παρά το μίσος μας...  
 Τι καιροί παράξενοι...

A  
 Τι καιροί παράξενοι...

K  
 Τι εφιάλτης...

A  
 Τι εφιάλτης...

K  
 Τι απέραντη ησυχία...

A  
 Τι απέραντη ησυχία...

K  
 Όταν κανείς φύγει από τη βάση του,  
 νοσταλγεί το ξαναγύρισμα...  
 Λέω... όταν κανείς φύγει...  
 Ξαναγυρίζει πάντα.

A  
 Αμέτρητοι χωρισμοί...  
 Κρυμμένη...  
 στην εξορία μου να μιλήσω για μένα...

Τώρα...  
 Από ποια πατρίδα;  
 Μ' αυτά τα χέρια...  
 πώς να κρύψω τον εφιάλτη,  
 τόσο φωταγωγημένο, με τόσα χρώματα...  
 Τον εφιάλτη...  
 Τον εφιάλτη αυτόν.

K  
 Στην Αθήνα...

Κλοτσούσαν...

Στην Αθήνα...

Έπιαχαν ένα παιδί στην Ομόνοια  
όξω από 'να περίπτερο και το βαρούσαν.  
Ήλεγαν ότι πήρε σοκολάτα απλήρωτη.

Βάραγαν κι αυτοί που ήξεραν  
κι αυτοί που δεν ήξεραν.

Για μια σοκολάτα...

Στη Γουμενίτσα κει που μας είχαν,  
ερχόταν αράδα χόσμος,  
μας ήφερναν τσιόλια και έκαναν χάζι.  
Ερχόταν και φωτογράφοι και φωτογράφιζαν.  
Οι γυναίκες αντρέπονταν,  
έσκυψαν το κεφάλι...

Έρχονταν και άνθρωποι...  
διάλεαν τις πιο παρουσιαζούμενες κοπέλες...  
Ίδια μάτια...

Από λίγο καιρό, έρθε χαμπέρι απ' τους  
γονέους να προστατέψουμε τις κοπέλες,  
γιατί τις παίρουν σε καμπαρέδες.

Έρχονταν άνθρωποι με Ίδια μάτια όλοι τους.  
Θυμωμένα βλέμματα.

Ίδια μάτια...

Στα Γιάννινα.

Θε μου...

τα ξεχνάω όλα...

τα ξεχνάω όλα...

Τρέχαν σαν κατσίκια,  
από χώρα σ' άλλη χώρα.

Τους είπα... έχω κι εγώ μάτια...

Τρέχαν να σωθούν.

Τα παιδιά φωνάζαν,  
κάναν το σήμα της νίκης με τα δάχτυλα,  
να τους μαλακώσουνε την καρδιά...

Κρύβανε το θυμό τους.

Έχω κι εγώ μάτια...

Και ξέρω την αιτία του θυμού σας...

Δε με βαστούσε ο τόπος.

Να φτιούσα κάτω και να γλειφε σκύλος  
θα πεθήνησκε.

Τόσο φαρμακωμένος ήμουν...

Έλεγε...

Α

Όταν φύγεις απ' τη βάση σου,  
ξαναγυρνάς...

Τα μάτια μου...

Αν είχατε τα μάτια μου, θα καταλαβαίνατε,  
πόσα πράγματα έχουν δει  
χωρίς να αποστρέφονται...  
Η καρδιά μου δεν είναι πουθενά –  
αφημένη στον εαυτό μου  
χωρίς κάποιος να με συγκρατεί,  
θα είχα πετάξει για την αληθινή μου πατρίδα.  
Όλα είναι ήσυχα...  
Ούτε ψυχή ζωντανή...

K

Ούτε ψυχή ζωντανή...

A

Κανείς για να ρωτήσουμε...

K

Κανείς για να ρωτήσουμε...

A

Όταν φύγεις από τη βάση σου,  
ξαναγυρνάς...

Όρια που θα μείνουν για πάντα  
χαραγμένα...

Κλείνω τα μάτια...

Ένα χέρι χαράζει όρια που θα μείνουν  
για πάντα χαραγμένα.

Κλείνω τα μάτια μου.

Σκοτώνονται έξω.

Ίδια μάτια...

Αραδιασμένα ντουβάρια.

Ίδια μάτια...

Είμαι κλεισμένη εδώ χωρίς να το θέλω.

Είμαι μια σταλίτσα,

κι όμως τους ουρανούς δεν τους χορταίνω.

Φοβάμαι... μη σβήσει η φλόγα, μη χαθεί,  
μη χαθούν τα χρώματα, τα φύλλα...

Είδα χθες ένα όνειρο...

ένα όνειρο... το θυμάμαι...

Το θυμάμαι...

Δεν σας θέλω...

Δεν σας μισώ, αλλά δεν είμαι φίλη σας.

Είδα χθες δικά σας όνειρα...

Ξαφνικά,

χωρίς καμιά αιτία.

Ξαφνικά. Χωρίς καμιά αιτία.

Ξαφνικά, χωρίς καμιά αιτία...

Ερχόταν ο πυρετός,  
το σώμα φλογισμένο, κόκκινο,  
μελανιασμένο,  
άντεχε...

Για λίγες μόνο μέρες άντεχε...

Σε εφτά μέχρι εννιά μέρες πέθαιναν...

Κι όσοι ζούσαν  
πάθαιναν καθολική αμνησία...  
νοσηλεύαν ο ένας τον άλλον  
και κολλούσαν ο ένας τον άλλον  
κυνηγούσαν ο ένας τον άλλον  
ασελγούσαν ο ένας στον άλλον.

Όσοι ζούσαν  
πάθαιναν καθολική αμνησία,  
δεν γνώριζαν τον εαυτό τους  
ούτε τους φίλους τους...

(Η Κ έχει μπει στο ιερό και, όση ώρα  
μιλάει η Α, σιγοτραγουδάει.)

Κ

Δυο ήλιοι δυο φεγγάρια,  
δυο ήλιοι δυο φεγγάρια,  
δυο ήλιοι δυο φεγγάρια  
βγήκανε σήμερα  
το 'να στο πρόσωπό σου,  
τ' άλλο στα σύννεφα.  
Βιολέτα μου ανθισμένη,  
βιολέτα μου ανθισμένη,  
βιολέτα μου ανθισμένη,  
βιολέτα μου ξανθή,  
στον ίσκιο σου από κάτω,  
ποιος θ' αποκοιμηθεί...

Α

Είδα χθες ένα όνειρο.

Κ

Είδα χθες ένα όνειρο.

Α

Ξαφνικά,  
χωρίς καμιά αιτία,

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΚΑΤΖΟΥΡΑΚΗΣ

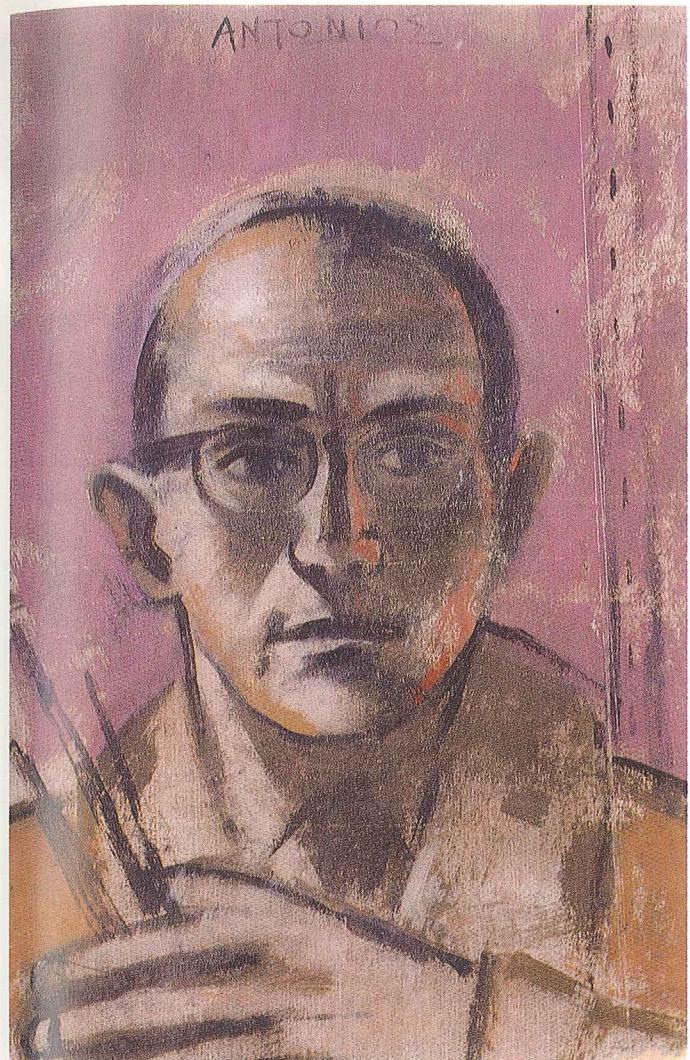
ερχόταν δυνατός πυρετός, φλόγωση,  
κοκκίνισμα των ματιών, βραχνάδα,  
βήχας, εμετοί χολής,  
το σώμα δεν μαραίνονταν, άντεχε...  
Ξαφνικά, χωρίς καμιά αιτία —

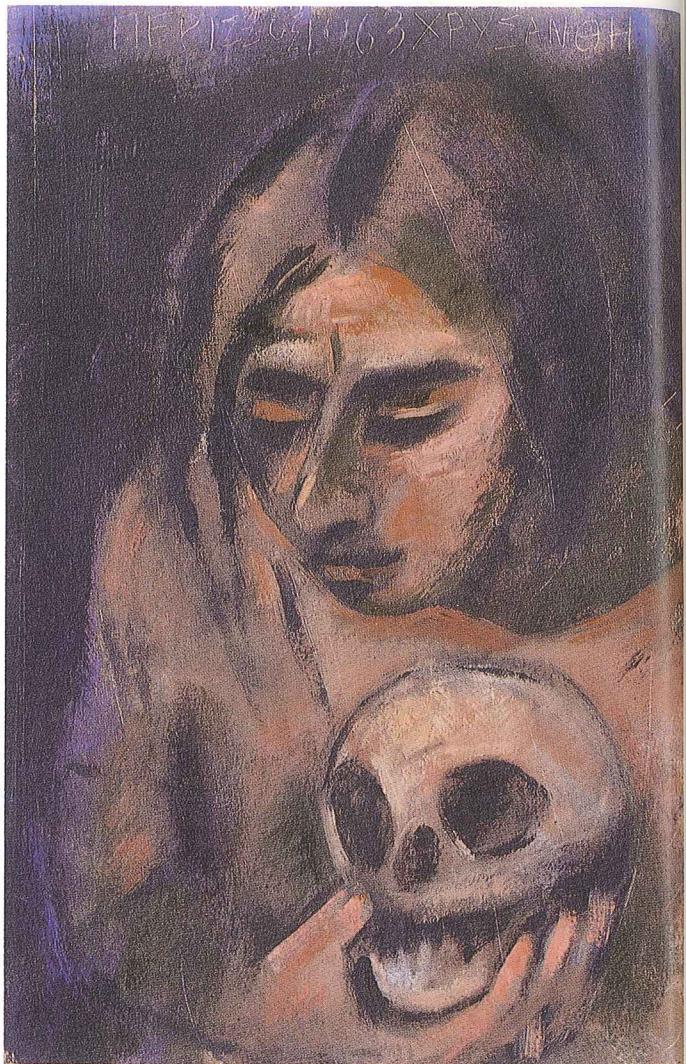
K

Ξαφνικά, χωρίς καμιά αιτία,  
γεννήθηκε μουσική...  
Παιδιά με πανωφόρια, κουκουλωμένα...  
Πέντε παιδιά...  
Γουλί και τα πέντε...  
Με ωραία μάτια...  
Χωρίς ίδια βλέμματα...  
Γύρω από το πιο όμορφο τραπέζι...  
στρογγυλό...  
μπλε κάρβουνα καίγανε στο κέντρο...  
παιζανε...  
φτιάχνανε Μουσική... γερνούσανε...  
σαν μικροί σιδεράδες...  
σκαλίζανε τη φωτιά τσίκι-τσίκι  
παιζανε τον ήχο απ' τα κάρβουνα  
με ούτια και μπαγλαμαδάκια.

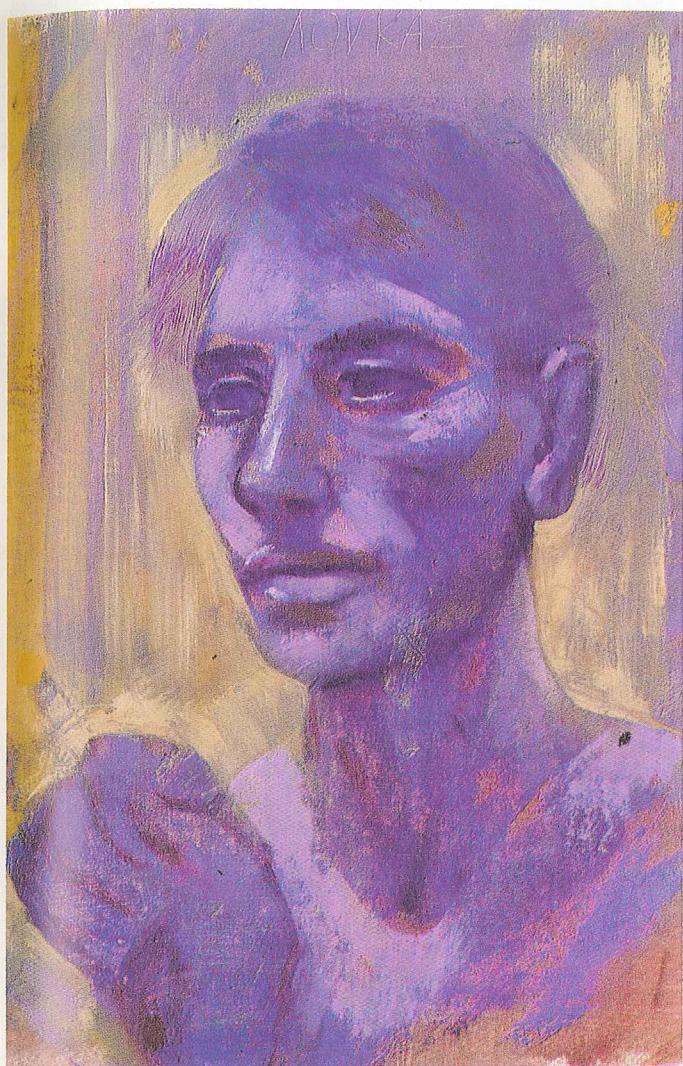
ΠΡΟΣΩΠΟΓΡΑΦΙΕΣ  
ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΑΝΩ ΣΕΙΡΑ ΤΟΥ ΤΕΜΠΛΟΥ  
(λάδι σε πανί, 45X35 εκ.)

1. Αντώνης Μπέκμαν.
2. Χρυσάνθη Περισσού.
3. Μάρκος.
4. Αφροδίτη Σπάρτης.
5. Ιωάννα.
6. Πιερ Πάολο.
7. Ανδρέας.
8. Ειρήνη Χαιμανόγλου.
9. Κώστας Βατατζής.
10. Δημήτρης Μπέγκμαν.
11. Μάγια Μ.
12. Μαγιακόφσκι.
13. Γιάννης.
14. Άλμα.

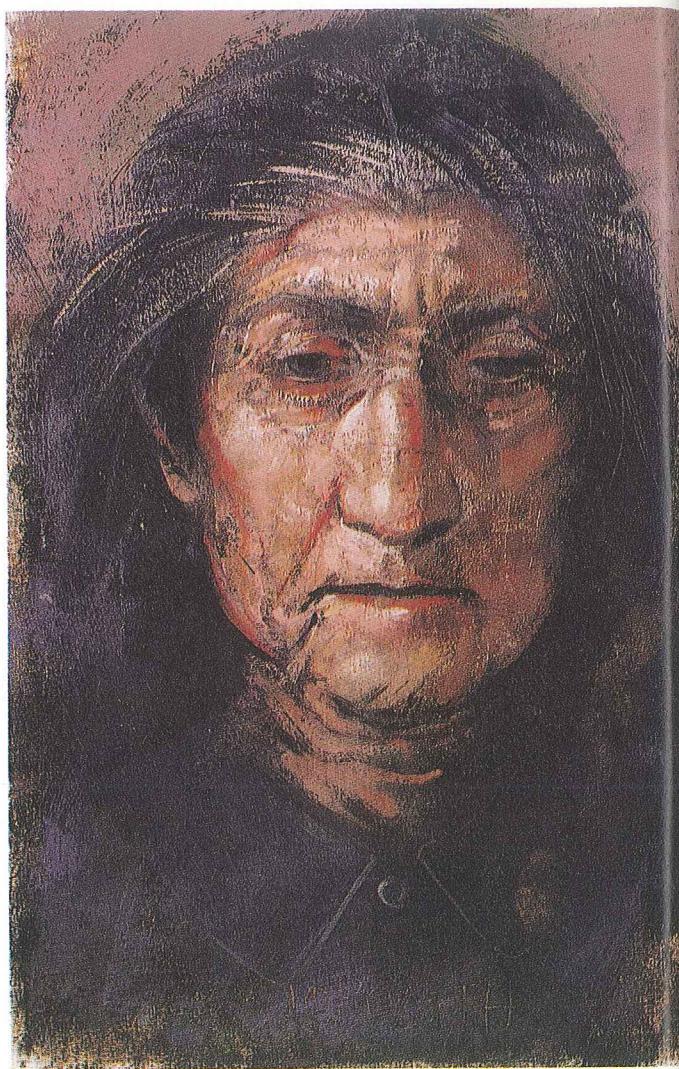




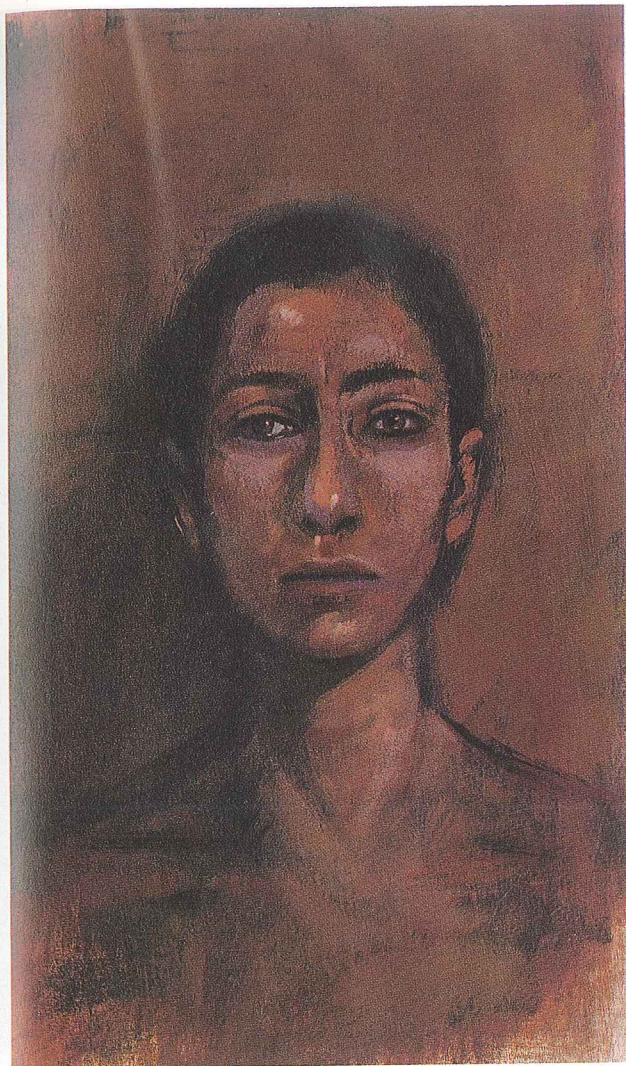
2



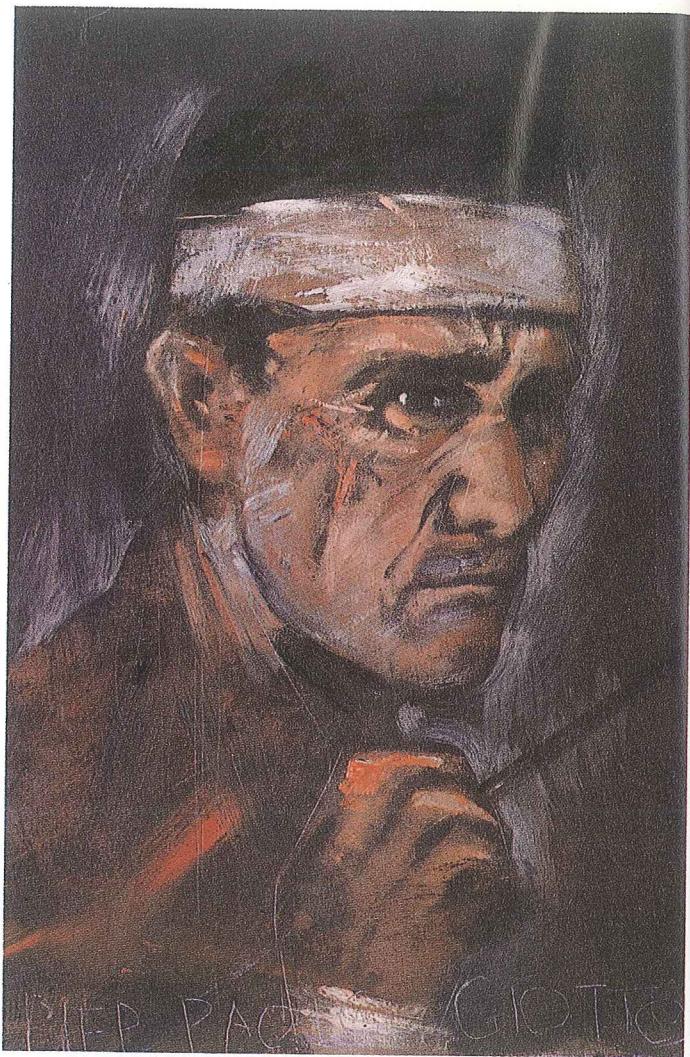
3



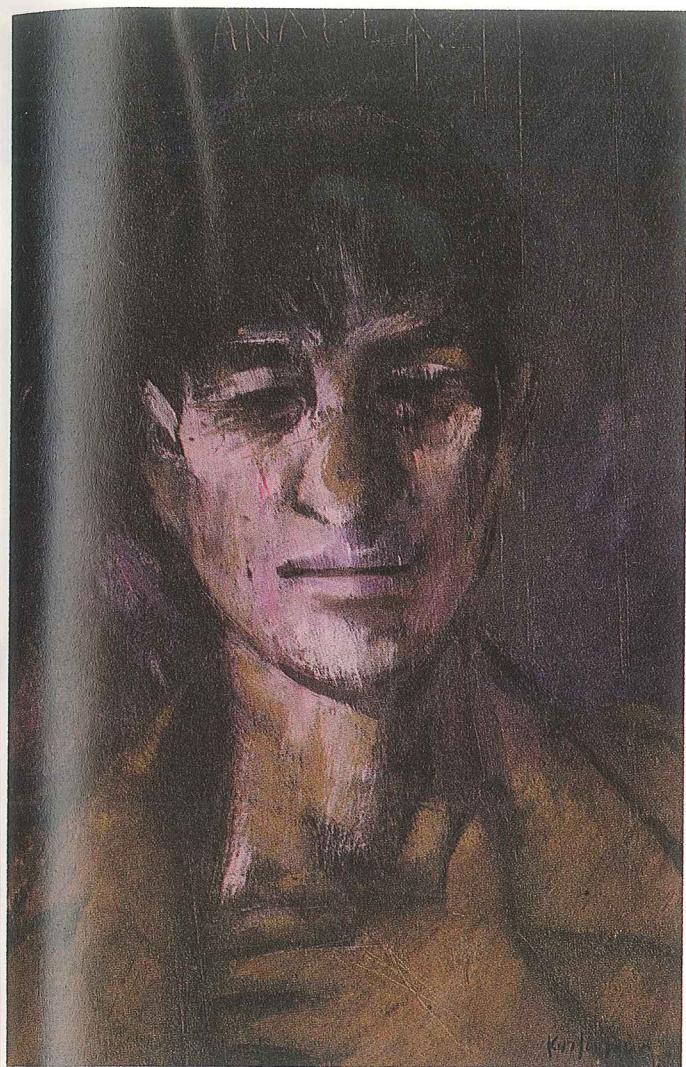
4



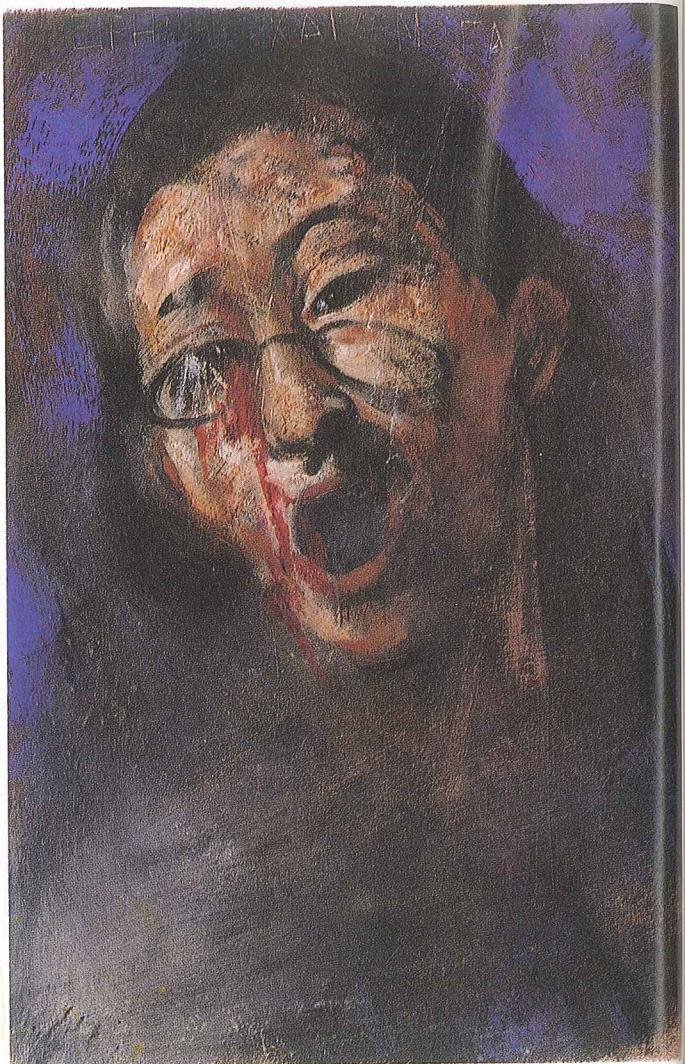
5



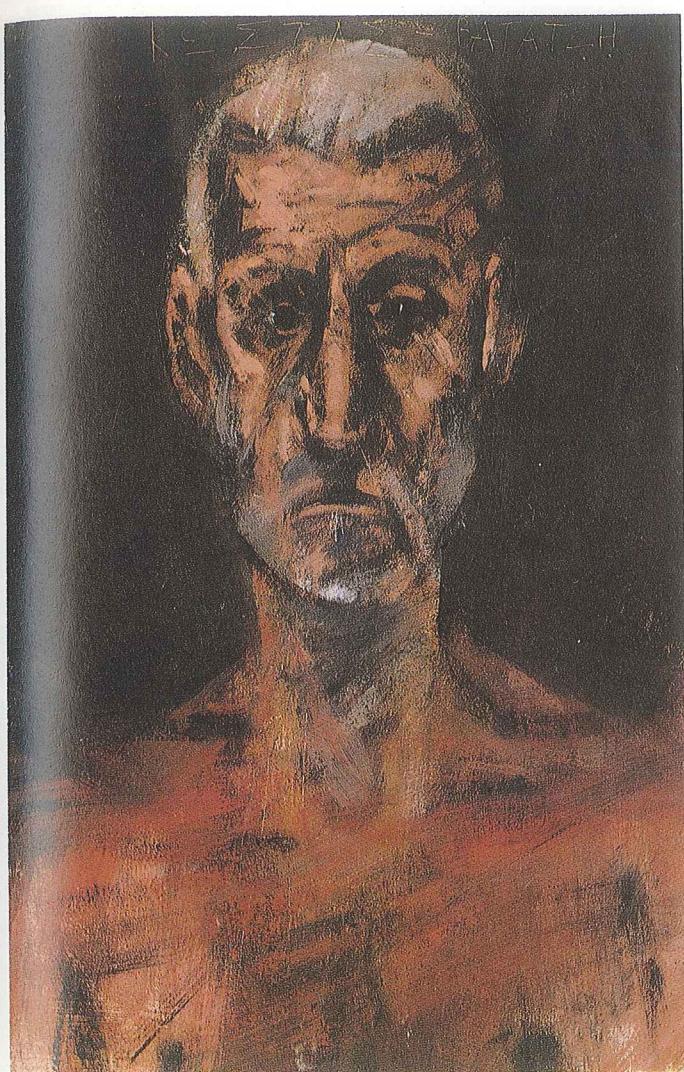
6



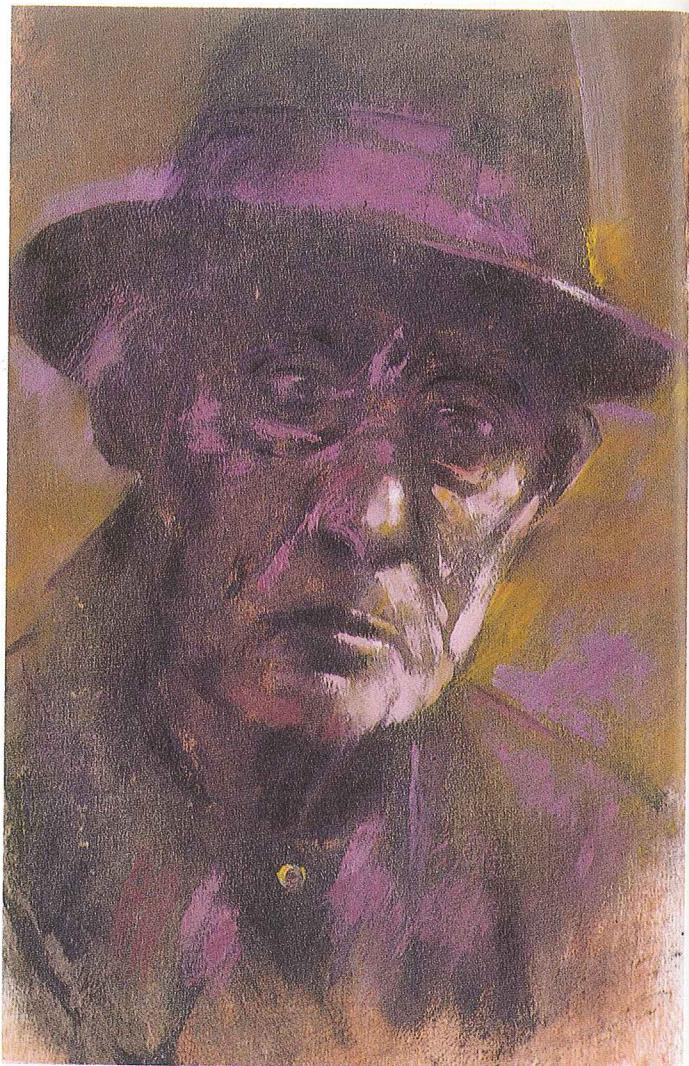
7



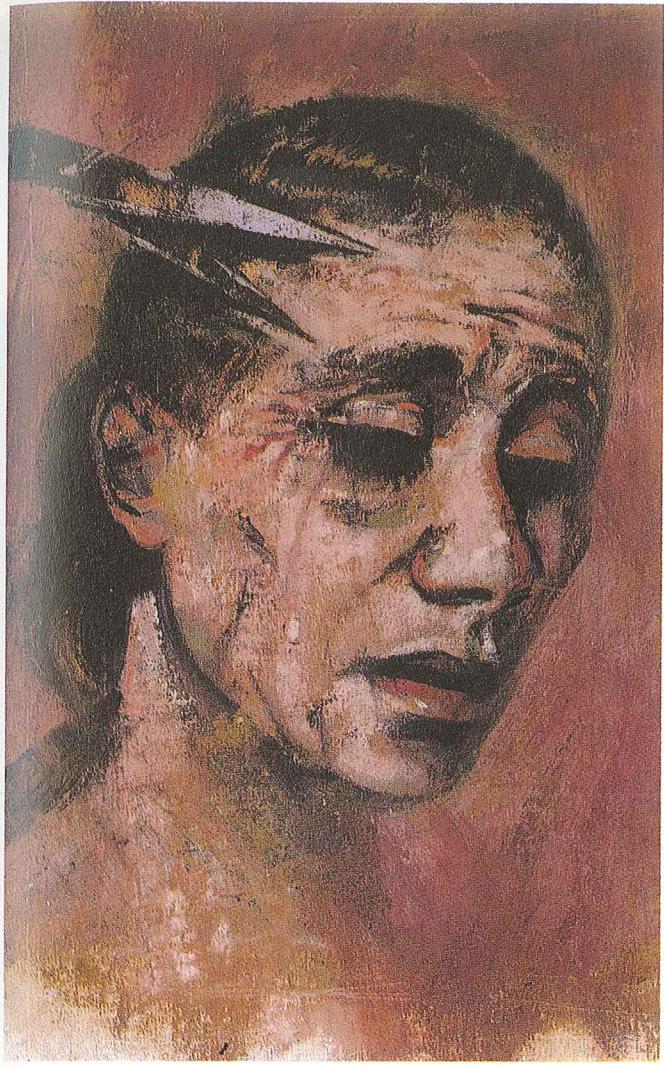
8



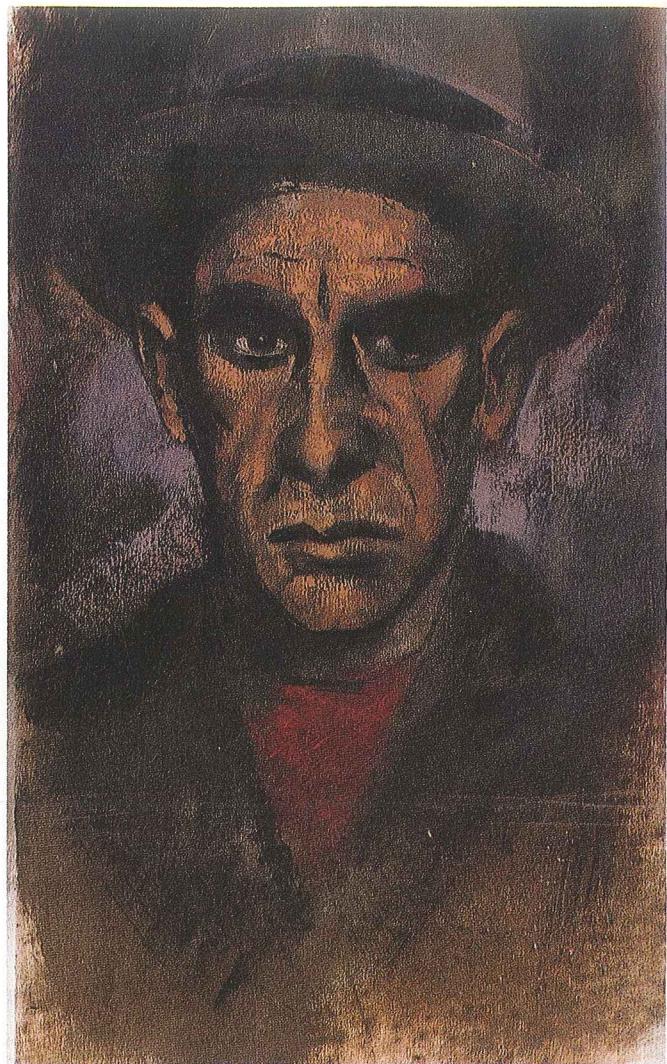
9



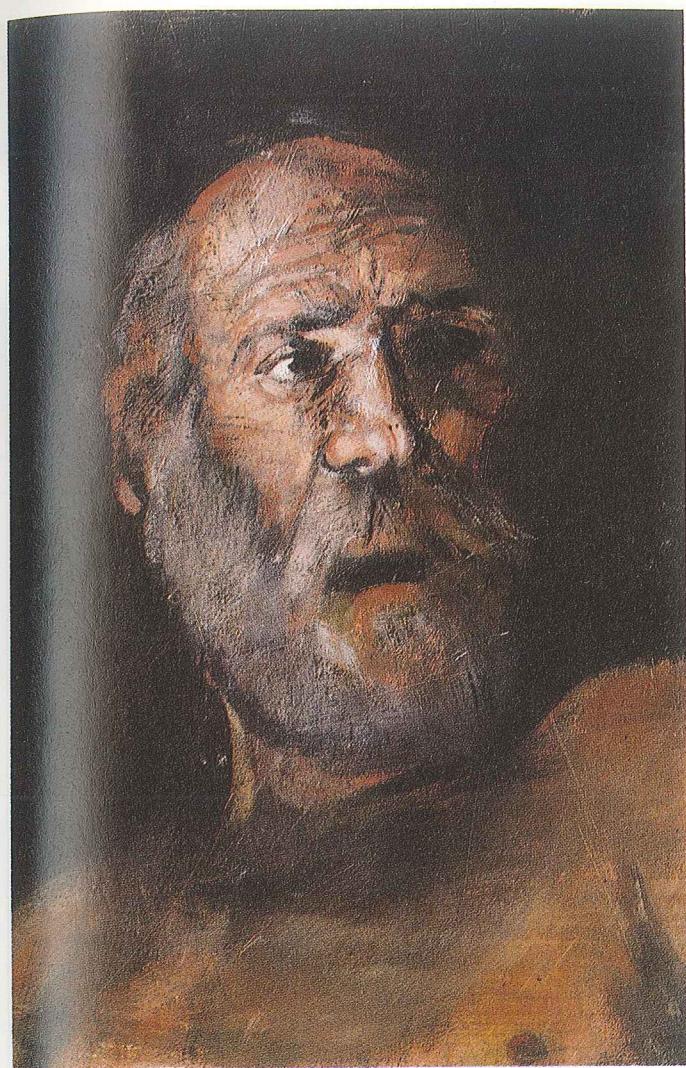
10



11



12



13

ΤΕΜΠΛΟ – ΟΙΚΟΣ ΕΝΟΧΗΣ

Γνώριζαν τον εαυτό τους τόσο καλά  
όσο και τους φίλους τους —

A

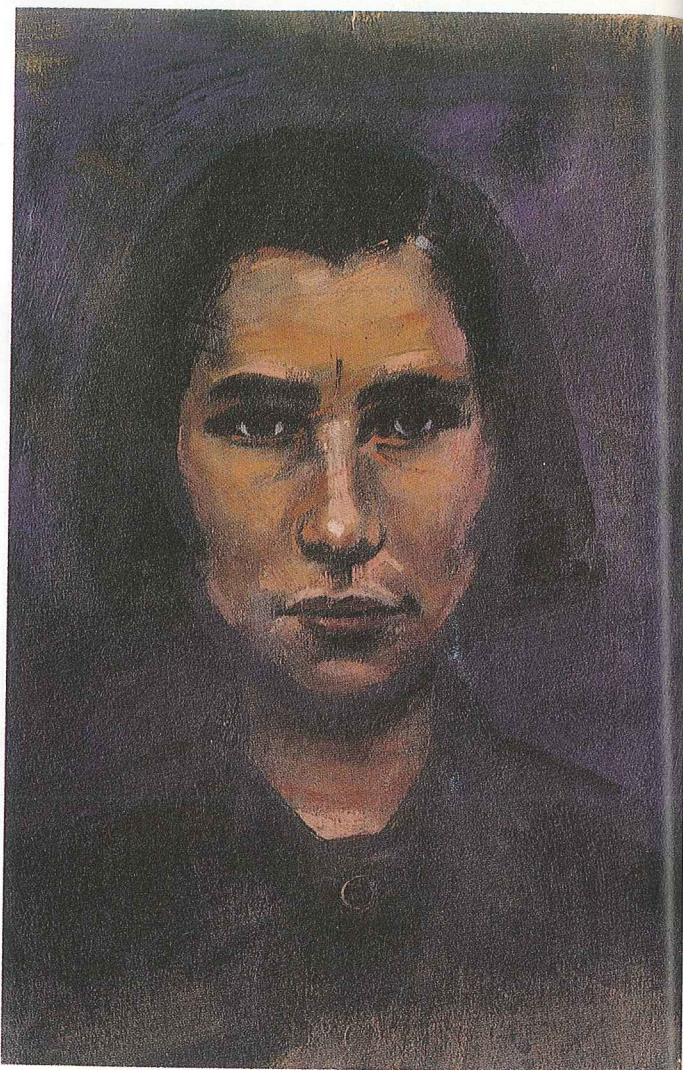
— δεν γνώριζαν τον εαυτό τους  
ούτε τους φίλους τους,  
το χειρότερο στην αρρώστια  
ήταν η αποθάρρυνση που τους έπιανε.  
Πεθαίνανε ανήμποροι, σαν παιδάκια —

K

— τα παιδάκια στέλνανε στο λιμάνι  
τον ήχο απ' τα κάρβουνα,  
με τζουράδες, με ούτια και κρουστά,  
γουλί και τα πέντε —

A

— γουλί,  
ξυρισμένα κεφάλια, με πόνους στην καρδιά,  
κόκκινα μάτια, αϋπνία νύχτα μέρα,  
η από μέσα φωτιά έκανε να μην ανέχονται  
κανένα ρούχο, γυμνοί,  
μόνη ανακούφιση τα κρύα νερά —



Κ

— στα χρύα νερά του λιμανιού έφτανε η μουσική τους.

Τυφλά...

και τα πέντε...

γουλί...

στέλνανε τα τραγούδια τους στο σιδερένιο καράβι...

Ξεπροβόδιζαν πέντε γυναίκες,

που φεύγαν για πάντα,

μακριά, από τους Έξαρχους,

τους Ουσταμπάσηδες,

τους Προεστώτες,

τους Κεχαγιάδες,

χορεύανε αυτές στη μουσική τους,

ο ήλιος έφευγε...

νύχτωνε —

Α

— νύχτα,

νοσηλεύαν ο ένας τον άλλον,

και κολλούσαν ο ένας τον άλλον,

κυνηγούσαν ο ένας τον άλλον,

ασελγούσαν ο ένας στον άλλον.

Ό,τι ήταν άμεσα ευχάριστο,

αυτό κατάντησε να θεωρείται ωραίο,

η γρήγορη απόλαυση,

η εύκολη απόλαυση,

έγινε η πιο μεγάλη αρρώστια —

Κ

— αρρώστια μεγάλη θα πέσει

τώρα που φεύγετε,

αρρώστια μεγάλη...

Έλεγε το τραγούδι τους:

σας διώξανε για πάντα...

οι Προστάτες,

οι χολωμένοι Προεστώτες,

οι Δεπουτάτοι...

Έλεγε το τραγούδι:

σ' ένα καράβι σιδερένιο σάς βάλανε,

φορτωμένο, στ' αμπάρι του,

Χουρόν

Τσινούκ

Κέντο

Κούρδους

Ζαποτέκους

Σάμπας

Δάκες

Μπολοβίν

Παραέλβιους

Σλάβους –

A

— φόβος των θεών,  
νόμος των ανθρώπων,  
κανένας δεν τους συγκρατούσε...

Φόβος των θεών,  
νόμος των ανθρώπων,  
κανένας δεν τους συγκρατούσε —

K

— μαζί με σας διώχνουνε  
αυτό που τους παιδεύει,  
και τους εμποδίζει,  
και τους είναι βάρος...

και τύψη...

και ενοχή...

και πόνος...

το τραγούδι έλεγε...

ε... ε... εκάηκεν —

(Η Α συνεχίζει το τραγούδι.)

A

— εκάεν και το τσάμπασιν,  
ερούξαν τα ντουβάρεα,  
ωφ ωφ αμάν...  
κι ρτάνε σο γουρντάρεμαν  
τ' ορτούς στα τζαναβάρεα  
ωφ ωφ αμάν...

Σου λέω, είμαι κλεισμένη εδώ από τότε.  
Αυτές οι εικόνες...

με κάνουν να ξεχνώ...  
με κάνουν να θυμάμαι...  
ό, τι θέλουν αυτοί...  
να μιλώ μηχανικά...  
να δουλεύω στη δική τους εκκλησία...

K

Δική μας εκκλησία...

Είμαι κλεισμένη εδώ από τότε,

σχεδόν... μόλις γεννήθηκα...  
και τώρα μένω εδώ με τη θέλησή μου.

Α

Έχω ξεχάσει και τι έκανα...  
Υπακούουμε από φόρο για τα χειρότερα.  
Μας διώξανε...  
μας εξοντώσανε  
σαν άγρηστα στολίδια...  
και μας ονειρεύονται...  
καλόγριες,  
ερωτικές καλόγριες...  
πουτάνες...  
απελπισμένες ερωτικές πουτάνες,  
με σώμα που όπου να 'ναι χαλάει  
για τον επόμενο χρήστη...  
Το βλέμμα του λέει...  
Να μπω μέσα σου,  
να νιώσω το άδικο που σου κάνω...  
λέει...  
μπαίνω ολόκληρος μέσα σου...  
και σε κοιτάζω και κλαίω...  
εκεί...

μέσα σου, μπορώ και κλαίω...

'Ιδια μάτια...  
αραδιασμένα ντουβάρια,  
'Ιδια μάτια...  
'Ιδια μάτια...

Κ

Κλείνω τα μάτια μου...  
και βλέπω...  
θυμωμένα βλέμματα...  
ακοή οξυμένη στους θορύβους της νύχτας.  
Κυνηγοί...  
κλείνω τα μάτια μου και βλέπω...  
τη δικιά μου πόλη...  
που μεγάλωσα κι αγάπησα.  
Και βλέπω...  
σκουρόχρωμα σώματα πετσοκομένα...  
τα βλέπω όλ' αυτά... ζωγραφισμένα,  
βλέπω...  
τη δικιά μου πόλη...  
βλέπω τη φρίκη...  
σαπισμένα πτώματα,  
μέσα στο νερό που πίνανε,

αποκεφαλισμένα παιδιά,  
παλουκωμένες γυναίκες,  
σκουντουφλούσα σε τουμπανιασμένα σώματα,  
σε χέρια, σε κομμένα πόδια,  
κι ο πατέρας μου έλεγε μην πω τίποτα  
να μην πω τίποτα στη μητέρα μου  
απ' αυτά που είδαμε...  
Τι να πω απ' αυτά όλα;  
Δεν θέλω να πω τίποτα...  
Για την πόλη που μεγάλωσα κι αγάπησα...  
και μίσησα για πάντα...  
Τα βλέπω όλ' αυτά...  
τα θυμάμαι όλ' αυτά...  
Βλέπω τη δικιά μου πόλη —

Α

— αρρώστια...  
Αρρώστια να τους έπιανε,  
αρρώστια να πιάνε τους κυνηγούς...  
Αρρώστια...  
Έχουν αλλάξει οι καιροί...  
Δεν σκοτώνουν...  
σε δείχνουν με το δάχτυλο...

σε πλησιάζουν σιγά-σιγά,  
μια ζωή σε πλησιάζουν σιγά-σιγά...  
εσύ στριμώχνεσαι στον τοίχο,  
ώσπου ανοίγεις μόνος σου μια τρύπα...  
να χωθείς...

'Ετσι...

Σκάψαμε λάκκους και μπήκαμε μέσα,  
να γλιτώσουμε από τα βλέμματά τους,  
από τα μάτια τους.

'Ίδια μάτια...

'Ίδια βλέμματα...

Ευλογημένο το χώμα που μας κρύβει...  
Οι άνθρωποι χώνουν μαχαίρι στο λαιμό τους,  
αυτοκτονούν,  
σκοτώνουν ό,τι έχει κάτι θηλυκό...  
σκοτώνουν συνεχώς ό,τι πάει ν' ανθίσει.

Αυτοκτονούν...

Μείνανε τα Άδεια μάτια τους,  
να κοιτάζουν το Τέρας να μεγαλώνει...  
Με ακρίβεια καθημερινή...

Φριχτή...

Ευλογημένο το χώμα που μας κρύβει  
απ' τα μάτια τους.

Ευλογημένος ο εγκλεισμός.

"Ότι μή είσενέγκης ήμας είς πειρασμόν,  
άλλα ρῦσαι ήμας ἀπὸ τοῦ πονηροῦ.

Από της εκδίκησης τον πόθο..."

(Οι δύο γυναίκες αγκαλιάζονται για λίγο  
και χορεύουν με τη μουσική. Η μουσική  
τελειώνει... Μένουν για λίγο αγκαλιασμένες,  
σαν ένα σώμα.)

## Κ

Δύσκολο μου είναι να του δώσω μια ηλικία,  
δύσκολο...

Παρατημένο κορμί...

Σιδερένιο καράβι, νύχτα στο λιμάνι,  
ο παππούς μου...

Από παιδί ο παππούς μου ήτανε παππούς...

Από τότε...

που, παιδί με ξύλινο σπαθάκι, έπαιζε...

στο Κάστρο της Βεράντας...

Ποτέ δεν ήταν πιο νέος από εξήντα...  
εβδομήντα χρονώ...

'Επρεπε να είχε έρθει στον κόσμο,

έναν ή δύο αιώνες νωρίτερα από μένα.

Αγέρωχο στήσιμο...

Ευκινησία...

Ηρωικές ματιές...

Αντοχή στον πόνο...

Όρθιο το σπαθί του...

Δεν άντεχα να μισώ...

## Α

Παντού βλέπω τον παππού μου...

Τον εμπαιγμό της εξορίας...

Παντού...

'Οποτε έπαιρνα όπλο στο χέρι,  
ένιωθα σαν να μου το 'χαν κόψει...

Δεν άντεχα να μισώ...

Παντού βλέπω τον παππού μου...

Ευπατρίδη,

Αρχιαναστενάρη...

Τσαούση...

Προστάτη...

'Ολη η ιστορία περνάει απ' το βλέμμα του...

'Ιδιο βλέμμα...

Αντοχή στον πόνο...

Αγέρωχο στήσιμο...

Ίδιο βλέμμα...

Παγωμένος...

σιωπηλός σαν καθρέφτης...

Κ

Κυνηγός εξορίστων...

μετανάστης κι αυτός...

βρισκόταν συνεχώς σε αγώνα να κρατηθεί  
στη θέση του.

Τα μάτια του τρομερά...

βαθιά...

σ' ένα κεφάλι γυμνό...

Ίδιο βλέμμα.

Όσο κλείνω τα μάτια,  
θυμάμαι ν' απλώνει τα μανίκια του,  
πάνω από πλήθος ανθρώπων...

σαν κι αυτόν... με καπέλα...

καημένων ανθρώπων...

σκοτεινιασμένων ανθρώπων...

Όλων αυτών η μία και μόνη επιθυμία,  
τα ξύλινα σπαθάκια να ήταν πάντα ξύλινα...

Α

Αυτοί που φεύγουν απ' τη βάση τους...

νοσταλγούν το ξαναγύρισμα

και ποτέ δεν γυρνάνε στην πόλη

που μεγάλωσαν

κι αγάπησαν και μίσησαν, για πάντα...

Τα λόγια μου είναι φτωχά,

μπροστά στα πρόσωπά τους,

θυμιμένα,

γλυκά,

έντρομα...

θυμωμένα...

Αραβικά μάτια...

τόσο διαφορετικά.

Κρυμμένα στη σκιά θα μείνουν,

σαν σελίδα χιλιογραμμένη,

χιλιοδιαβασμένη, ταξινομημένη,

από τους λίγους

που κάνανε τον κόπο να τα δούνε...

Κ

Κούφια σφυρίγματα.

Πολύφωνοι αλαλαγμοί.

Πολύχρωμες πεντάλφες βγαίνουν απ' τα συρτάρια.  
 'Ίδια βλέμματα. Αιώνια μέτρα.  
 Άντρες με κολλημένα πόδια.  
 Κυνηγάνε.  
 Σκοτώνουνε,  
 αυτούς που είπανε γι' αδέρφια τους,  
 και ήθελαν τα χέρια τους...  
 Απ' όλη την Ελλάδα.  
 Άγρια κορμιά.  
 Ποτέ δεν κατάφεραν να κοιμηθούν.  
 Σπασμένα μουγκρητά.  
 Ο θάνατος του ενός στο κορμί του άλλου.  
 Άγρια κορμιά.  
 Χωρισμένα απ' τη βάση τους.  
 Με μάτια οξυμένα να βλέπουν προδοσία.  
 Να βλέπουν παντού προδοσία.  
 Ντύνονται 'Ίδια βλέμματα για να κρυφτούν στην πόλη.  
 Σεριανούνε μες στη νύχτα...  
 Φουσκωμένοι τρόμο και πόνο.  
 Με σβησμένους πόθους,  
 αβάσταχτα ομαδικούς...

## Α

Σφάξανε και την τελευταία τους ελπίδα,  
 κοιτάζοντάς τους μ' αυτά τα 'Ίδια μάτια.  
 Η πόλη με τα 'Ίδια μάτια  
 κήρυξε το θάνατό της.  
 Άρχισε κάθε μέρα να ξερνάει  
 μίσος κι αρρώστια...  
 Άπλωνε σιγά-σιγά μιαν ασπράδα στην πόλη,  
 σαν το άσπρο των ματιών τους, λερωμένο.  
 Πήδαγαν κόκκινοι αφροί  
 απ' τον ήλιο οι μύγες χτυπούσαν  
 ζαλισμένες στα μάτια τους.  
 Κλειδομανταλωμένα βλέμματα...

## Κ

Η αγάπη από μέρους μου  
 θα ήταν απρέπεια,  
 γι' αυτά τα τόσο διαφορετικά πρόσωπα...

(Η Α σιγοτραγουδάει όσο η Κ μιλάει, και μετά συνεχίζει η Κ το τραγούδι. Αυτό γίνεται μέχρι το τέλος. Η μία συνεχίζει το τραγούδι εκεί που σταμάτησε η άλλη.)

Α

Αμάν...

κάθε στιγμή τα μάτια μου  
βρίσκονται δακρυσμένα...

Κ

Δεν τονε βάσταξε ο τόπος...

Είπε:

«Από μιανής αρχής δεν μου άρεζε  
σ' τούτην πολιτεία, αλλά τώρε μου φάνταξε.  
Αν περπατιόταν η θάλασσα, θα το παίρα  
με τα ποδάρια για την Αυστραλία».

Α

Τους εχθρούς σου τους διαλέγεις,  
και το τέλος σου το διαλέγεις...

Θέλω να πω...

Αυτή η σκέψη μού μαλακώνει την ψυχή.  
Τα βλέπω όλ' αυτά γραμμένα,  
ζωγραφισμένα.

Κ

Δε με τρόμαξε πια ο θάνατος.

Τους ζωντανούς σκιαζόμουνα που χάσανε  
κάθε ανθρωπιά...

Είπε:

Κόσμος τρελλός από φόβο  
αρχίνησε να τρέχει  
να ξεχύνεται σα μαύρο ποτάμι.

Σφαγή... Σφαγή... Παναγιά μου βοήθα...  
Σώστε μας... Έλεος... Έλεος...

Δεν ξεχώριζες ανθρώπους, ένα μαύρο ποτάμι  
που κουνιέται πέρα δώθε απελπισμένα.  
Ένα παιδί φώναξε με την ψιλή,  
ξεπνεμένη φωνούλα του.

«Παππού, παππού!»

(Γιούκα μ'. Στυλάκι μ'... Πού ήσ'να,  
μάτια μ';)

Ο παππούλης μού ιστόρησε τα πάθη του:  
«Μι του που τράνταξ' ου συρμός,  
η κόρη μ' και η γυναίκα μ' πέσαν καταής.  
Η γριγιά μ' η καλότ'χη απόθανι μεταμίας.  
Τσι κόρης μ' τσ' κόψαν οι ρόδες  
τα πουδάρια τς'.

“Τα πουδάρια μ' πατέρα... τα πουδάρια μ'”,  
μου κάνει...

Αχ γιαβρίμ... Πινίτσα μ' ισύ.  
 Ύστερις μου λιποθύμιση...  
 "Πατέρα", μου κάνει, "του Στυλάκι,  
 του Στυλάκι μ'.  
 Τρέξι, πάγινη... Αφ' κη μ' μένα..."  
 Πώς σ' άφ' κα κόρη μ'.  
 Μι τι καρδιά σ' άφ' κα τζιέρι μ',  
 να σι σπαράξ' νι τ' αγρίμια...»  
 Τ' αγόρι έσυρε κραυγή  
 κι έφερε τις χουφτίτσες του  
 μ' απελπισία στα μάγουλα...  
 «Μάνα μ'. Μανούλα μ''.  
 Ε... Εσείς του κόσμου οι μεγάλοι και τρανοί,  
 ακούσατε ποτές καμιά τέτοια φωνή;

Α

Τα βλέπω όλ' αυτά γραμμένα,  
 ζωγραφισμένα...

σ' αυτό το πρόσωπο.

Βρικολακιασμένα όνειρα...

Λέει:

Σεφκιέτ!

Δε με γνωρίζεις, τζάνεμ;

Χρόνια τρυγήσαμε μαζί γέλιο και δάκρυ...  
 Νε απιόρ, Σεφκιέτ;  
 Αχ, Σεφκιέτ! Σεφκιέτ!  
 Θερία γενήκαμε, μαχαιρώσαμε...  
 κάψαμε τις καρδιές μας άδικα...

Κ

Στα μάτια του βλέπω...

τη δικιά μου πόλη...

που μίσησα...

χτισμένη με αρκετή ευτυχία  
 σε παλιότερο καιρό, από τυχοδιώκτες...

Έτοιμος πλούτος...

Τώρα...

Καθολική αμνησία...

Δεν περιμένω τίποτα αύριο,

ούτε την άλλη βδομάδα

για να έχω ανησυχία...

Τα λέω σαν πρόλογο στην ιστορία μου,

για να με συμπαθήσουν...

Α

Από φόβο για τα χειρότερα

ολόκληρη σφαγμένη γενιά  
— ο νους της είναι στα παλιά...

K

Νά 'τανε λέει ψέματα όλα όσα περάσαμε  
και να γυρίζαμε τώρα δα στη γη μας...  
Τόσα φαρμάκια,  
τόση συφορά,  
κι ο νους μου να γυρίσει θέλει στα παλιά...

A

Κλείνω τα μάτια και βλέπω...  
Βαράγαν το παιδί  
κι αυτοί που γήζεραν...  
κι αυτοί που δεν γήζεραν...  
κι αυτοί που γήζεραν...  
κι αυτοί που δεν γήζεραν.  
Το κλοτσούσαν...  
Για μια σοκολάτα... απλήρωτη...  
στην Ομόνοια...

K

Νά 'ταν, λέει, ψέμα όλα όσα περάσαμε,

και να γυρίζαμε τώρα δα στη γη μας,  
στους μπαξέδες μας,  
στα δάση μας με τις καρδερίνες,  
τις κάργες και τα πετροχοτσύφια,  
τις ανθισμένες κερασιές στα πανηγύρια  
με τις όμορφες...

H γη όπου μας γέννησε,  
Σελάμ σοιλέ...

ας μη μας κρατάει κάκια  
που την ποτίσαμε με αίμα.

Καχρ ολσούν σεμπέπ ολανλάρ!  
Ανάθεμα στους αίτιους...

A

Κάθε στιγμή...  
τα μάτια σου...  
βρίσκονται δακρυσμένα...

(Σηκώνονται, μπαίνουν στο ιερό.)

K

Παριστάνουμε τους νεκρούς...  
Αθόρυβα τη νύχτα,

οι εφιάλτες γίνανε αλήθεια...  
Μείναμε με το ρομαντισμό,  
να νοσταλγούμε  
αυτά που κάποτε μόνο εμπόδιο ήτανε...  
Αν υπάρχει κάτι γι' αύριο,  
για την άλλη βδομάδα,  
είναι μια περιττή ανησυχία...

Στο κείμενο χρησιμοποίησα αποσπάσματα από το *N'* ακούω καλά τ' όνομά σου του Σωτήρη Δημητρίου και τα *Ματωμένα χώματα* της Διδώς Σωτηρίου. Επίσης, στις πρώτες δέκα σελίδες χρησιμοποίησα πολύ ελεύθερα τη μετάφραση του Λοιμού του Θουκυδίδη από τον Α. Γεωργοπαπαδάκο. Τους ευχαριστώ πάρα πολύ. Όλα τα αποσπάσματα είναι με πλάγια γράμματα.

ΤΕΜΠΛΟ – ΟΙΚΟΣ ΕΝΟΧΗΣ

Η παράσταση

## ΣΤΗΝ ΠΑΡΑΣΤΑΣΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΤΗΚΑΝ

Κάτια Γέρου: Κ

Αννέζα Παπαδοπούλου: Α

Κυριάκος Κατζουράκης: σκηνοθεσία

Γιώργος Χριστιανάκης: μουσική

Νίκος Πολίτης: καλλιτεχνικός σύμβουλος

Αντώνης Παναγιωτόπουλος: φωτισμοί









## ΒΟΗΘΗΣΑΝ ΣΤΟ ΤΕΜΠΛΟ

Γιάννης Κρεωνίδης (πρώτη παρουσίαση) του Τέμπλου, Νοέμβριος 1994), «Μύλος» (πρώτη παρουσίαση του Τέμπλο – Οίκος Ενοχής, Πάσχα 1995), Hans Langenfas (κείμενο στην έκδοση Τέμπλο – Κυριάκος Κατζουράκης), Μαρία Ιωάννου (πρόλογος στην έκδοση Τέμπλο – Κυριάκος Κατζουράκης), Νίκος Πολίτης (συμβολή στην πρώτη παρουσίαση στον «Μύλο», στη διαμόρφωση του χώρου και στην πρώτη αντιληψη του φωτισμού), Μαίρη Μιχαλάκη (παρουσίαση του έργου στην Κέρκυρα, στο Νέο Φρούριο, Ιούνιος 1995), Τζένη Γαϊτανοπούλου (συμμετοχή στις παραστάσεις του έργου στη «Λευκωσία – Πολιτιστική Πρωτεύουσα 1995»), Εύης Γαβριηλίδης (παρουσίαση του έργου στη Λευκωσία, Σεπτέμβριος 1995), Ευαγγελία Περράκη (παρουσίαση του έργου στα Χανιά, Ιούνιος 1995). Επίσης οι Δήμοι Κερκύρας, Λευκωσίας, Χανίων. Το ταξίδι του Τέμπλο – Οίκος Ενοχής στα Βαλκάνια ενισχύεται από το Υπουργείο Πολιτισμού.

ΤΟ ΒΙΒΑΙΟ ΤΕΜΠΛΟ – ΟΙΚΟΣ ΕΝΟΧΗΣ  
ΤΟΥ ΚΥΡΙΑΚΟΥ ΚΑΤΖΟΥΡΑΚΗ ΣΤΟΙΧΕΙΟΘΕ-  
ΤΗΘΗΚΕ ΑΠΟ ΤΟΝ Γ. ΚΟΥΚΟΥΔΑΚΗ ΚΑΙ  
ΤΥΠΩΘΗΚΕ ΣΤΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ ΤΟΥ ΠΕΤΡΟΥ  
ΜΠΑΛΙΔΗ ΤΟΝ ΑΠΡΙΛΙΟ ΤΟΥ 1996 ΓΙΑ  
ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟ ΤΩΝ ΕΚΔΟΣΕΩΝ «ΕΞΑΝΤΑΣ»

Το Τέμπλο – Οίκος ενοχής έγινε με την προοπτική να ταξιδεύει διαρκώς και να στήνεται σαν «πρόσφυγας ναός» εντός της Ελλάδας και στα γειτονικά ιράτη των Βαλκανίων. Η περιγραφή του Λοιμού είναι ο πρόλογος σε μια κοινή εμπειρία δύο γυναικών. Αυτά που λέγονται στη συνέχεια παραμένουν μέχρι τέλους υπό τη σκιά του Λοιμού. Η κοινή εμπειρία είναι και αυτό που τις χωρίζει. Το βάρος των γεγονότων εντείνει τη διαφορετικότητά τους. Μιλάνε άλλη γλώσσα, μπορούν να είναι από διαφορετικές πατρίδες. Κάθε στιγμή βλέπουμε δύο πλευρές, κι όσο οι δύο πλευρές προσομοιάζουν τόσο πιο έντονη είναι η στιγμή. Τίποτα δεν υπερκαθορίζεται από θρησκευτική πίστη ή από κάποια γνώση αλήθειας που να κάνει το λόγο και την κίνηση να φέρουν κάποιο «άλλο νόημα». Όλα γίνονται μπροστά μας. Ο λόγος και η κίνηση μέσα στο ιερό, κι από το ιερό προς τα έξω, δεν συμβολίζει, δεν σημαίνει κάτι πιο γενικό. Το σημαντικό είναι η θεατρική πράξη, ενώ προϋπάρχει όμως το ζωγραφικό έργο. Δηλαδή το βάρος των γεγονότων ήδη εκφρασμένο και διαρκώς παρόν. Δεν είναι σκηνικό που συμπληρώνει, αλλά «μέρος του λόγου».